

MUITŲ TEISĖ

praktikams

Nr. 116
2023 sausis

Importo mokesčiai: ar žinote pirmą prekių įvežimo į ES vietą?
Muitinės laboratorijos tyrimų išvada: jokių teisinių pasekmių?
Žiedinė ekonomika: antrinių žaliavų ir atliekų muitinis įvertinimas
ES pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmas 2023 m.
Gilesnis žvilgsnis į naująjį ES muitinės vieno langelio reglamentą
Dalijimosi žiniomis ir mokymosi kultūra – kaip ją užauginti?
Teisėkūros inercija. Ar turime receptų ją įveikti?
ES ir LR teisinės aktualijos

Leidinio turinys

TEISINĖS AKTUALIJOS

ES aktualijos: sausis 2023

LR aktualijos: sausis 2023

APŽVALGOS IR KOMENTARAI

Teisėkūros inercija. Ar turime receptų ją įveikti?

Saulius Kolyta, Vyriausiasis politikos analitikas, Vyriausybės strateginės analizės centras (STRATA)

Dalijimosi žiniomis ir mokymosi kultūra – kaip ją užauginti?

Milda Stravinskė, Redakcinė kolegija

Monika Bielskienė, Redakcinė kolegija

Enrika Naujokė, Redakcinė kolegija

Antrinių žaliavų ir atliekų muitinis įvertinimas – žiedinės ekonomikos tema

Milda Stravinskė, „Muitų teisė praktikams“ redakcinės kolegijos narė

ES pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmas - startas 2023 m.

Dr. David Savage, Redakcinės kolegijos narys, leidinys „Muitinė atitiktis ir rizikos valdymas“ (CCRM)

Gilesnis žvilgsnis į naujajį ES muitinės vieno langelio aplinkos reglamentą

Michael Lux Advokatas, Michael Lux BVBA

TEISMŲ PRAKTIKA

Muitinės laboratorijos tyrimų išvada – sukelia/ nesukelia teisinės pasekmes?

Ingrida Kemežienė Projektų vadovė, PricewaterhouseCoopers, UAB

KLAUSIMAI - ATSAKYMAI

Kaip sutaupyti importo mokesčių? arba Kuo svarbi pirmoji įvežimo į ES vieta?

Redaktorės žodis

Sveiki,

Kiek importuotojai praranda pinigų dėl nežinojimo? Sumos gali būti šimtatūkstantinės! Ir kartais dėl palyginti smulkios detalės, pavyzdžiui, nežinojimo, kokia yra „pirmoji įvežimo į Sąjungos muitų teritoriją vieta“. Pagalvokite, ką atsakytumėte, jei Jūsų paklaustų, ar konteinerio perkrovimas (nieko kito neatliekant) iš vieno laivo į kitą ES uoste A gabenimui į ES paskirties uostą B reiškia, kad uostas A tapo pirmąja konteinerio pakrautų prekių įvežimo vieta? Ar pirmoji įvežimo vieta bus uostas B, kuriame tas konteineris bus iškrautas ir prekės nugabentos gavėjui? Jeigu nesate tikri, atsakymą rasite leidinyje, taip pat ir galimos nežinojimo „kainos“ įvertinimą.

Žinių tema šiame – muitinių dėmesio centre. Pasaulio muitinių organizacija sausį tradiciškai paskelbė metų temą „Naujos kartos ugdymas skatinant dalijimosi žiniomis kultūrą ir profesinį pasididžiavimą muitinėje“. Tai proga ne tik muitinei, bet ir visiems tiekimo grandinės dalyviams stabtelėti ir įsivertinti: Kaip kuriame savo organizacijose dalijimosi žiniomis kultūrą? Mokymosi kultūrą? Kiek balų iš dešimties vertintumėte pasiekimus šiandieną? Ko trūksta dešimtukui? Puiki tema diskusijai, gimusiai redakcijoje prie puodelio virtualios kavos. Prisijunkite skaitydami ir būtinai pasidalinkite su mumis, ką manote, kokia Jūsų patirtis, pastebėjimai.

Gyvename nuolatinių pokyčių laikais, tad turime atidžiai sekti teisinės aktualijas ir vertinti, kaip jos įtakos verslą rytoj, ką reikia daryti jau dabar, kaip tam pasiruošti. Šiame numeryje tęsiame anksčiau pradėtą didžiųjų pokyčių temą: ES pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmas, žiedinė ekonomika, ES muitinės vieno langelio aplinka. Taip pat, kaip visuomet, apžvelgiame teisinės aktualijas. Ir kviečiame kritiškai pažiūrėti į pačius teisės aktus – jų rengimo tikslingumo vertinimą, jų poveikio vertinimą ir tokių vertinimų nebuvimo pasekmes, bei kokį vaidmenį visame šiame procese gali atlikti „reguliuojamieji“ (pavyzdžiui, perteklinio regulavimo atveju nieko nedaryti ir tiesiog „užspringti“).

Ir, žinoma, kaip be teismų praktikos, išaiškinančios, kaip konkreti situacija kilus ginčui turi būti teisingai sureguliuota: galime ar negalime nuginčyti Muitinės laboratorijos išvadas dėl prekes tarifinio klasifikavimo (ar jos sukelia ar nesukelia teisinės pasekmes)? Beje, prekių klasifikavimo tema bus aptarta ne viename pranešime š. m. gegužę 8-oje Muitinės praktikų konferencijoje („ES „minkštosios“ teisės tapimas privaloma“, „Prekių klasifikavimas: automatizavimo spąstai“), kaip ir daug kitų aktualių temų, žr. www.lcpa.lt

Įdomaus ir naudingo skaitymo!
Enrika Naujokė

PROGRAMA 2023.05.25 (anglų, lietuvių, rusų k.)

EEST (Vilnius)

8.00-9.00 Registracija

9.00-9.10 Konferencijos atidarymas, Enrika Naujokė, Muitinės praktikų asociacijos direktorė

9.10-11.00 **TEISĖ – KOKIOS YRA NAUJAUSIOS TENDENCIJOS IR IŠŠŪKIAI VERSLUI?**

Didžiausiųjų lengvatinės prekybos susitarimų rengimas Prof. dr. Hans-Michael Wolfgang, Miunsterio universiteto Muitinės ir tarptautinės prekybos teisės instituto vadovas, Vokietija

ES "minkštosios" teisės tapimas privaloma Prof. dr. Krzysztof Lasinski-Sulecki, Mikalojaus Koperniko universiteto Fiskalinių studijų centro direktorius ir IFA Lenkija vykdomosios valdybos narys, Lenkija

Kaip rasti kelią teisinėse vingrybėse ir užtikrinti atitiktį? Michael Lux, advokatas, Michael Lux BVBA, Belgija

Moderatorius: dr. Gediminas Valantiejus, advokatas, dr. Gedimino Valantiejaus advokato kontora GVLEX, Lietuva

11.00-11.30 Pertrauka

11.30-13.00 **TECHNOLOGIJŲ "JDARBINIMAS" MUITINĖJE IR VERSLE – KĄ IR KAIP?**

Muitinė priežiūra – visur ir visada Frank Heijmann, Nyderlandų nacionalinio prekybos palengvinimo komiteto direktorius ir Nyderlandų muitinės prekybos ryšių skyriaus vadovas

Su muitine susijusių IT projektų įmonėje valdymas Michael Tomuscheit, direktorius, AWB Consulting GmbH, Vokietija

Prekių klasifikavimas: automatizavimo spąstai Christopher Matt, direktorius, MA-TAX Consulting GmbH, Vokietija

Moderatorė: Milda Stravinskė, Muitinės praktikų asociacijos valdybos patarėja

13.00-14.30 Pietūs

14.30-16.00 **ES IR JK PREKYBOS IR BENDRADARBIAVIMO SUSITARIMAS – KAS VEIKIA, KAS NEVEIKIA IR KAS DAR TIK RENGIAMA?**

Dvigubo maito spąstai: prekių kilmės ir statuso klausimai Zandra Horgan, savininkė, HFS Accountants, Airija

"Nematoma" siena – ar realu 24/7 tiekimo grandinėje? Kevin Shakespeare, Institute of Export & International Trade (IOE&IT) strateginių projektų ir tarptautinės plėtros direktorius, Jungtinė Karalystė

Muitinė atitiktis – pasirengimas muitinės auditui (dėmesys tiekėjų deklaracijoms) Richard Bartlett, direktorius, Export Unlocked, Jungtinė Karalystė

Moderatorius: Anthony Buckley, Customs Knowledge Institute (CKI) valdybos pirmininkas, Airija

16.00-16.30 Pertrauka

16.30-17.30 **"ŽALIOJI" TARPTAUTINĖ PREKYBA – APIE KĄ IMPORTUOTOJAI IR EKSPORTUOTOJAI TURĖTŲ PAGALVOTI IR KAM RUOŠTIS?**

Quo vadis: "žalioji" muitinė? Arne Mielken, direktorius, Customs Manager Ltd.

Praktiniai veiksmai muitinės skyriuje Anna Gayk, vadovaujanti partnerė, Mendel Verlag ir dr. Christian Struck, pasaulinės prekybos atitikties vadovas, Wacker Chemie AG, Vokietija

Moderatorės: dr. Erika Besusparienė, docentė, Vytauto Didžiojo Universitetas ir Monika Bielskienė, Netiesioginių mokesčių grupės vadovė, PwC Lietuva

19.00

Bendravimo vakaras

PROGRAMA 2023.05.26 (anglų k.)

10.00-11.30 **BENDRADARBIAVIMO SESIJA** „Kompetencijų muitinės srityje auginimas“. Penkiose darbo grupėse, vadovaujamos tarptautinės ekspertų komandos, diskutuosime įvairiomis temomis. Organizatorius: Customs Knowledge Community

11.30-12.00 Pertrauka

12.00-13.30 **UŽMEGZKIME RYŠIUS!** Renginys skirtas užmegzti kontaktus su kitų šalių praktikais

13.30-15.00 Pertrauka

15.00-18.00 Ekskursija pėsčiomis "Senasis Vilnius"

Daugiau informacijos ir registracija www.lcpa.lt

ES aktualijos: sausis 2023

Guillaume Périgois, Unsplash

Apžvalga su muitinės sritimi susijusių teisės aktų ir pranešimų, paskelbtų ES oficialiajame leidinyje, taip pat informacijos, kurią skelbia Europos Komisija, ES šalių muitinės, Pasaulio muitinių organizacija ir Pasaulio prekybos organizacija. Atnaujinama kas savaitę!

4 SAVAITĖ

Naujiens trumpai: Tarptautinė muitinės diena, 2023-ieji PMO dedikuoti temai "Naujosios kartos ugdymas: skatinti dalijimosi žiniomis ir profesinio pasididžiavimo muitinėje kultūrą"; REX sistemos taikymas Dramblio Kaulo Krante ir Madagaskare; įvairios su antidempingo muitais susijusios aktualijos: galiojimo terminų peržiūra, Kinijos bendrovei suteiktas naujojo eksportuojančio gamintojo statusas; ir kita.

2023.01.27 C 030 [Pranešimas](#) apie **antidempingo** priemonių, taikomų tam tikriems importuojamiems **Kinijos kilmės ketaus gaminiams** (KN kodai ex 7325 10 00 ir ex 7325 99 10), galiojimo termino peržiūros inicijavimą.

2023.01.26 [Pasaulio muitinių organizacijos sekretoriatas](#) švenčia **Tarptautinę muitinės dieną**. 2023 metų tema -

[Skaitykite pilną informaciją mokamoje leidinio versijoje.](#)

"Muitų teisė praktikams"
prenumeratoriams -
atvira prieiga prie visų straipsnių
www.customsclearance.net
platformoje!

Prenumerata

Daugiau informacijos: <https://www.customsclearance.net/lt/subscriptions>

LR aktualijos: sausis 2023

Adobe Stock

Apžvelgiame [teisės akty registre](#) skelbiamus teisės aktų pakeitimus, kai kuriuos teismų sprendimus ir [LR muitinės svetainėje](#) skelbiamas aktualijas ir įvykius. Informaciją atnaujiname kiekvieną savaitę!

Aktualijos 4 savaitę (sausio 23-29 d.): padidėjo muitinės teikiamų paslaugų įkainiai; naujos mokestinių prievolių įvykdymo užtikrinimo taisyklės įdiegus garantijų valdymo sistemą; minima Tarptautinė muitinės diena; nuo vasario 5 d. draudžiamas naftos produktų (kuro) importas iš Rusijos; ir daugiau naujienų!

TEISĖS AKTAI

2023.01.06 [paskelbtas Lietuvos strateginių prekių įstatymas](#) (nauja redakcija), kuris įsigalios 2023.04.01. Šio įstatymo tikslas – nustatyti strateginių prekių eksporto, siuntimo (persiuntimo) Europos Sąjungoje, importo, įvežimo, tranzito, tarpininkavimo ir techninės pagalbos teikimo kontrolės sąlygas.

Muitinės departamentas

2023.01.24 [įsakymu Nr. 1BE-52](#) pakeistas ir išdėstytas nauja redakcija 2001.01.24 įsakymu Nr. 62 patvirtintas **Muitinės įstaigų teikiamų papildomų paslaugų ir jų įkainių sąrašas**. Padidėjo atliekamų paslaugų įkainiai. Įsakymas įsigalioja 2023.01.25

2023.01.24 [įsakymu Nr. 1BE-47](#) patvirtintos Mokestinių prievolių įvykdymo užtikrinimo įdiegus Garantijų valdymo sistemą taisyklės. Iki šios sistemos įdiegimo taikomos Mokestinių prievolių įvykdymo užtikrinimo muitinėje taisyklės, patvirtintos 2016.04.14 įsakymu Nr. 1B-273. Naujos taisyklės nustato **vienkartinės garantijos** naudojimo, prašymų išduoti leidimą pateikti **bendrają garantiją**, įskaitant galimą sumažinimą arba atleidimą nuo pareigos ją pateikti (toliau – leidimas), nagrinėjimo, sprendimų priėmimo ir jų įgyvendinimo Lietuvos Respublikos muitinės įstaigose tvarką. Įsakymas įsigalioja 2023-01-25.

2023.01.18 [įsakymu Nr. 1BE-43](#) pripažintas netekusiu galios 2016.04.26 įsakymas Nr. 1B-326 „Dėl informacinio pranešimo apie **importuojamų prekių muitinės vertės tikrinimą po prekių išleidimo** formos patvirtinimo“. Įsakymas įsigalioja 2023.02.01.

2023.01.18 [įsakymu Nr. 1BE-42](#) pakeistas 2009.06.25 įsakymo Nr. 1B-351 „Dėl Muitinės įstaigų klasifikatoriaus patvirtinimo“ 4.4 papunktis, kuriuo **Bugenių geležinkelio posto (LTSG4000)** nustatyta darbo trukmė ir laikas. Įsakymas įsigalioja 2023.01.23.

[Skaitykite pilną informaciją mokamoje leidinio versijoje.](#)

Saulius Kolyta

Vyriausiasis politikos analitikas
Vyriausybės strateginės analizės
centras (STRATA)

APŽVALGOS IR KOMENTARAI

Teisėkūros inercija. Ar turime receptų ją įveikti?

Muitinės srityje lengva pasiklysti teisės aktuose – tiek jų kiekyje tarptautiniu, ES ir nacionaliniu lygmeniu, tiek interpretavimo vingrybėse. Tad kiekvienam muitinės praktikui geros teisėkūros klausimai yra įdomūs ir aktualūs. Kokia teisinio reglamentavimo situacija yra Lietuvoje? Šia tema maloniai sutiko į klausimus atsakyti Saulius Kolyta, Vyriausybės strateginės analizės centro (STRATA) vyriausiasis politikos analitikas.

Kokius darbus atlieka STRATA?

STRATA misija - padėti Vyriausybei priimti pagrįstus ir įžvalgius viešosios politikos sprendimus. Analizuojame ir teikiame sprendimų priėmimui reikiamą informaciją, rengiame tyrimus, analizes ir vertinimus įvairiose viešosios politikos srityse. Taip pat konsultuojame ministerijas, atliekančias išankstinius svarbiausių įstatymų poveikio vertinimus. Atliekant tokius vertinimus, išanalizuojamos įvairios problemos sprendimo alternatyvos, iš anksto įvertinamas galimas poveikis įvairioms visuomenės ir verslo grupėms. Žinoma, yra ir daugiau veiklų, pavyzdžiui, inovatyvių viešojo valdymo sprendimų paieška, taikant viešosios politikos inovacijų laboratorijos principus.

7-oje Muitinės praktikų konferencijoje skaitėte pranešimą „Teisėkūros inercija. Ar turime receptų ją įveikti?“ Kodėl ši tema?

Sakydamas „teisėkūros inercija“, turiu galvoje tam tikrą viso teisėkūros proceso neveiklumą, nerangumą ir stagnaciją, nenorą ir nesugebėjimą pasinaudoti geriausia kitų valstybių patirtimi.

Šiai dienai neturime geresnio reglamentavimo politikos, nors dar 2008 m Lietuvoje buvo pabandyta suformuluoti

[Skaitykite pilną informaciją mokamoje leidinio versijoje.](#)

**MUITINĖS
PRAKTIKŲ
ASOCIACIJA**

Norite kurti, keistis ir keisti, kad muitinės formalumai būtų kuo sklandesnės tarptautinės prekybos dalimi? Kartu galime daugiau.

KVIEČIAME JŪSŲ ĮMONĘ TAPTI NARIU!

www.lcpa.lt

Milda Stravinskė
Redakcinė kolegija

Monika Bielskienė
Redakcinė kolegija

Enrika Naujokė
Redakcinė kolegija

APŽVALGOS IR KOMENTARAI

Dalijimosi žiniomis ir mokymosi kultūra – kaip ją užauginti?

Redakcinė kolegija metų pradžioje pasinėrė į filosofinius apmąstymus apie idealų maitinės žinių багаžo kaupimo būdą ir apie pažangos kelią apskritai, apie žinių keitimosi platformų panaudojimą, mokymąsi tiek savarankiškai, tiek kartu vieniems iš kitų, stengiantis ne „paleisti“ temas, o atvirksčiai - jas plėtoti, nuolat sekant naujausias tendencijas, keliant klausimus, nebijant diskutuoti, išsakyti nuomonę ir, radus naujų argumentų, ją keisti.

Šiandienos diskusija yra apie tai, kaip sukurti, išvystyti, tinkamai „maitinti“ ir visaip kaip tobulinti žinių duomenų bazes, kad jos nešėtų kuo didesnę naudą visai maitinės ekosistemai. Klausimas neatsiejamas nuo nuolatinio kiekvieno maitinės srityje dirbančio žmogaus asmeninio tobulėjimo - kaip nebūti senų/ jokių žinių liūdesyje, kaip įdarbinti savo smegenis, išeiti iš komforto zonos, kaip turėti drąsos turėti poziciją, o ne vien atsargų saugų nukopijuotą „Briuselio atsakymo“ variantą.

Redakcinės kolegijos atstovės - Enrika, Monika ir Milda – susitikome „virtualios“ kavos puodeliui.

Apie tai, kur randame žinias

Milda: Gyvename ypatingo tempo laikais, versle pokyčiai vyksta žaibiškai, kilusius klausimus norima „uždaryti“ nedelsiant. Jeigu, prireikus ekspertinės maitinės konsultacijos, jos tučtuojau negaunama, neretai įmonei pačiai tenka prisiimti riziką ir daryti greitus (kartais, deja, ne visuomet teisingus) sprendimus. Verslas, kaip žinia, neturi prabangos laukti. Esmė, kad ne tik teismų sprendimų, Europos Komisijos pozicijos, bet net ir Maitinės departamento atsakymo dėl konkrečios situacijos traktavimo, esant sudėtingesnei situacijai, gali tekti laukti pakankamai ilgai. Kiek verslas pajėgus pats priėti prie įvairios informacijos? Gal yra tokia slapta maitinės biblioteka, kurioje viskas tvarkingai įlentynas sudėliota, apie kurią mes nežinome? Prieš keletą metų maitinė baigė įgyvendinti ES fondų lėšomis finansuojamą projektą „Vieningo informavimo ir konsultavimo tinklo sukūrimas maitinės klientams“. Ar naujai sukurtas „Maitinės žinių medis“ prieinamas tik maitinės specialistams? Ką jis naujo davė verslui, apart naujo, už klientų konsultavimą atsakingo, padalinio sukūrimą? LR maitinės tinklapyje elementariai pabandžius suvesti paieškos lauke užklausa pagal raktinį žodį dominanti tema, reikiamos informacijos gauti nepavyko - paieška pilnai neveikia. Kokie jūsų pastebėjimai žinių poreikio ir informacijos prieinamumo klausimu?

Monika: Negali sakyti, kad maitinės svetainėje nėra informacijos – jei žinai ko ieškai, paieškos medyje galima rasti tikrai daug naudingos informacijos ir nuorodų. Tai ypač gerai veikia pradiniam lygmenyje, t. y. jei nori rasti informacijos, kas apskritai yra, pavyzdžiui, laikinasis įvežimas perdirbti ir kokie Sąjungos maitinės kodekso ar jį įgyvendinančio/ deleguotojo reglamento straipsniai šią procedūrą reguliuoja. Iššūkiai prasideda tuomet, kai nori žengti žingsnį pirmyn ir ieškoti informacijos sudėtingesniais, rečiau taikomais ar gilesnės analizės reikalaujančiais klausimais. Tokios informacijos praktiškai nėra. O galėtų būti. Ir netgi manau, kad tam nebūtina staiga pačiam išmąstyti 100 naujų išaiškinimų – užtektų pradžioje peržiūrėti kitų ES šalių pateikiamus išaiškinimus (perkeliant tai, kas atrodo priimtina), nuasmeninus paskelbti atsakymus į individualius paklausimus, pakomentuoti naują Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą ir nurodyti, kokios pozicijos laikysis maitinė. Manau, kad tokia praktika maitinės informacinę sistemą pakeltų į naują lygį.

Enrika: Taip, tai būtų puiku, kalbant apie rezultata – suteiktą informaciją, pasidalintas žinias tam skirtose visiems prieinamose duomenų bazėse. Arba gyvai teikiant efektyvias konsultacijas. Tačiau pradžioje svarbiausia turėti tuos, kurie dalinasi, kurie ne tik gali (turi leidimą), bet ir geba, nori, turi interesą tai daryti. O žengiant dar vieną žingsnį į pradžią tampa dar sudėtingiau – kaip užtikrinti žinių kokybę (gilumą, naujumą)? Ar galime turėti naujausias žinias, jeigu nekalbame anglų kalba? Jeigu nuolat žinių neatnaujiname aktyviai dalyvaudami mokymuose, seminaruose, skaitydami naujausią informaciją leidiniuose, naujai išleistas knygas? Matyt, „senų/ jokių žinių“ komforto zonoje snaudžiančių rasime... pagalvokime, kiek (kalbant apie visą muitinės ekosistemą – verslą, muitinę, kitus tiekimo grandinės dalyvius)? Manau, kad techniniai ir organizaciniai žinių dalijimosi/ konsultavimo projektai bus tikrai sėkmingi tik tuomet, kai turėsime stiprią žinių dalijimosi ir mokymosi kultūrą. Man įsiminė Šveicarijos muitinės pertvarkos diegiant naujausias technologijas taikytas metodus - akcentavo, kad pradeda ne nuo technologijų, o nuo žmonių, mokymo, organizacinių, kultūrinių pokyčių. Tik tuomet ateina eilė technologijoms.

Apie keitimąsi žiniomis

Milda: Reikia pripažinti, kad vien nacionalinio sprendimo nepakanka. Norisi ne tik greitesnio ir lengvesnio informacijos prieinamumo, efektyvių nuorodų, turimų ES ir PMO aiškinamųjų instrumentų ir mokomosios medžiagos vertimo, bet ir galų gale dar didesnio proveržio su išėjimu į platesnę tarptautinę žinių apsikeitimo erdvę. Ką manote, ko reikėtų efektyvios europinės ar pasaulinės, žinių dalijimosi paremtos, sistemos sukūrimui?

Enrika: Išmintingųjų grupė savo ataskaitoje [1] rekomenduoja sukurti forumą patirties ir žinių apsikeitimui (angl. „providing a forum for exchange of experience and knowledge-sharing“), kalbant apie muitinę, kaip suprantu. Manau, kad toks forumas, jei kada bus sukurtas: pasieks tik kelis pareigūnus, tik angliškai kalbančius, ir vargu, ar tai turės įtakos angliškai gerai nekalbančiose, stiprios mokymosi/ žinių dalijimosi kultūros dar neturinčiose šalyse; neprisidės prie verslo ir muitinės bendradarbiavimo auginimo, pozicijos kad esame ne „prieš“, o „kartu“, tad liks vienpusiškas. Toks forumas (galvojant apie rašytinį formatą) turėtų būti ne muitinės, o visų muitinės atitikties ekosistemos dalyvių forumas. Ir tai nėra neįgyvendinama. Šiuolaikinių technologijų pagalba galime nepaprastai daug, netgi kalbos barjerui įveikti galima nacionalinėmis kalbomis muitinės klausimais „išstreniruoti“ jau esančius puikius mašininio vertimo sprendimus, kad forumo turinys būtų puikiai verčiamas ir kiekvienam prieinamas.

Monika: Dėl tobulėjimo proveržio... jis atsiranda mažant. Ir kartais tikrai sunku pačiam iš savęs kažką sumąstyti. Mintys, bent jau, dažniausiai gimsta susidūrus su konkrečia situacija, kažką paskaičius ar padiskutavus. Tarptautinis forumas gali būti vienas iš variantų - manau kad ir mūsų tarptautinės konferencijos iš dalies tą vaidmenį atlieka, yra ICC. Manau, labai gerai būtų ir maži „workshopai“ konkrečiu specifiniu klausimu. Bėda, matyt, ta, kad kol kažkas konkrečiai nesusiduria su tokiu specifiniu klausimu, ar to nereikia konkrečiam projektui, tol labai sunku surasti laiko analizei, iniciatyvoms, diskusijai. Todėl, manau, svarbu išnaudoti tuos momentus, kai kažkam kyla problema, jie pasiruošę imtis iniciatyvos, ieškoti sprendimo ir taip galbūt sukurti pavyzdį bei išaiškinimą ateities situacijoms.

Milda: Visiškai sutinku su konkrečia situacija, konferencijomis ir pan. Gaila, kad nagrinėjame, bet nekaupiame bendros Žinių Bazės, kurioje galėtume panaršyti; kurioje galėtų kiekvienas (tiek verslo, tiek muitinės atstovas) prisijungęs komentuoti ir dalintis. Forumą įsivaizduočiau būtent kaip techninį sprendimą, kuriame būtų diskutuojamos „karštos“ temos ir tos diskusijos išliktų. O vartotojui dirbtinio intelekto (AI) sprendimai padėtų lengvai rasti reikiamą informaciją konkrečioje situacijoje, ir ne tik forume, bet ir kituose į „AI regos lauką“ įtrauktuose žinių šaltiniuose. Dabar sugaištame daug laiko ieškodami, rasdami ko nereikia ar nerasdami visai, nors reikiama informacija kažkur iš tikrųjų yra (pavyzdžiui, Europos Komisijos „saugiai“ padėta).

Apie pokyčių ir tobulėjimo spartinimą

Milda: Sutiksime, kad gerą postūmį pokyčiams ir tobulėjimui daro Muitinės praktikų asociacija (LCPA), sudarydama galimybes asociacijos nariams bendrauti uždaruose forumuose bei atviruose renginiuose, o turint aštresnę problemą, kurią „skauda“ ne vienam asociacijos nariui, ieškoti sprendimų po asociacijos vėliava. Svarbią vietą užima ir LCPA organizuojamos tiek nacionalinės konferencijos, skirtos Lietuvos verslo, akademijos, muitinės atstovams, tiek ir tarptautinės, keliančios ir užsienio kolegų susidomėjimą. Paskutinėje organizuotoje LCPA konferencijoje kaip tik turėjome abejingų nepalikusių sesiją apie muitinės ekosistemos transformaciją. Išgirdome žinutę, kad kiekvienas iš mūsų esame mažiausia ekosistema ir pokytį galime pradėti nuo savęs. Ko mums dar reikia, kad pokytis paliestų įmones, asociacijas, muitines, Europos institucijas?

Enrika: Pirmoji mintis kyla apie tai, kad organizacijose sėkmingam pokyčių įgyvendinimui būtina, kad pokyčių tikėtų vadovybė ir ji palaikytų. Tuomet – suburti komandą jam įgyvendinti. Ekosistemose tai net paprasčiau (kalbant apie komandos subūrimą) - čia puikiai veikia bendradarbiavimas, tad reikia tik ekosistemoje veikiančių organizacijų vadovų/

lyderių tikėjimo pokyčiu ir palaikymo jį įgyvendinant/ sudarant galimybę aktyviems ekosistemos dalyviams veikti.

Monika: Neseniai skaičiau Daliaus Misiūno, ISM rektoriaus, interviu „Verslo Žinioms“ apie pokyčius, kurių reikia valstybei. Ir kas man labai įstrigo, tai jo mintis apie pasitikėjimo mūsų visuomenėje stoką bei būtinybę tą pasitikėjimą auginti. Kaip nurodoma interviu, pasitikėjimo visuomene Lietuvoje lygis – apie 30 proc., kai tuo tarpu Švedijoje – 80 proc. Ir nors tai neatrodo tiesiogiai susiję su mokymusi ar tobulėjimu, mano nuomone – tai bazė, nuo kurios turėtume pradėti. Tiesiog daugiau geranoriškumo, pasitikėjimo tarp verslo, institucijų, muitinės, atskirų subjektų, ant kurio bus galima statyti drąsą, nebijojimą daryti klaidas, konstruktyvias diskusijas ir visų norimą iš to gimsiantį tobulėjimą.

Baigiamoji mintis

Tikimės ir linkime, kad 2023 m. girdėsime ne tik daug pokalbių ir diskusijų šia tema, bet ir matysime ženklius pokyčius auginant dalijimosi žiniomis ir mokymosi kultūrą - Pasaulio muitinių organizacija 2023 metus dedikavo būtent šiai temai. Puiku tai, kad kiekvienas esame svarbus šiame pokytyje, nes galime pradėti nuo savęs: besimokančiojo; besidalinančio žiniomis; lyderio, kurio sprendimai ir palaikymas nulems organizacijos kelią auginant dalijimosi žiniomis ir mokymosi kultūrą; ar tiesiog neabejingo šiai temai aktyvaus muitinės ekosistemos nario.

Norėtumėte pasidalinti savo nuomone, mintimis, siūlymais? Visuomet laukiame Jūsų laiško el. paštu projects@muita.lt

[1] [“Wise Persons Group on Challenges Facing the Customs Union” \(WPG\) report](#)

Artėjantys mokymai

2023.02.23
internetu
3 val. | 190 Eur

Prekybos sankcijų taikymas muitinėje: klaidos ir atsakomybė

Dr. Gediminas Valantiejus yra praktikuojantis advokatas ir Mykolo Romerio universiteto Teisės mokyklos vyr. mokslo darbuotojas, sukaupęs daugiau kaip 20 metų patirties.

Seminaras skiriamas išimtinai susisteminti teisinės atsakomybės už sankcijų režimo pažeidimus taikymo praktiką, analizuojant konkrečius praktinius pavyzdžius bei situacijas, dėl kurių jau yra pateikti atitinkami teismų išaiškinimai ar vyko(-sta) ginčai teisme arba pradėtos bylos (vyko ar vyksta tyrimai) muitinės įstaigose.

Tel. +370 664 26393
El. p. mokymai@muita.lt

Daugiau
informacijos

www.muita.lt/lt/p/mokymai

Milda Stravinskė

„Muitų teisė praktikams“ redakcinės kolegijos narė

APŽVALGOS IR KOMENTARAI

Antrinių žaliavų ir atliekų muitinis įvertinimas – žiedinės ekonomikos tema

ES muitinio įvertinimo kompendiumo komentaras Nr. 15

ES muitinio įvertinimo kompendiume randame komentarą apie atliekų muitinį vertinimą. Tai tema, kurios reglamentavimo poreikis auga siekiant žiedinės ekonomikos tikslų. Komentaras – vienas pirmųjų publikuojamų aiškinamųjų instrumentų, apžvelkime, kokie išaiškinimai jame yra pateikti, įskaitant praktinio atvejo analizę.

Apie žiedinę ekonomiką, žaliąjį kursą bei su šia sritimi susijusius tarptautiniu mastu reikalingus teisinius pokyčius pastaruoju metu kalbama garsiai ir daug. Pirmiausiai, tema aktuali aplinkosauginiame kontekste. Tačiau paprastai vertės tiekimo grandinė neapsiriboja vienos šalies ar vienos muitų sąjungos sienomis, todėl įgauna dar platesnę tarptautinę reikšmę. Taigi, susidūrus su užsienio prekyba ir tiekimu, kitokio reglamentavimo poreikis ryškėja ir antrinių žaliavų, atliekų, net ir tų pačių naudotų prekių išmuitinimo srityje. Apie tai buvo rašyta straipsnyje „[Prekės kelionė žiedinėje ekonomikoje](#)“, Muitų teisė praktikams Nr. 111 (2022). Ši tema buvo paliesta ir [7-oje Muitinės praktikų konferencijoje](#).

Į ES importuojamų žaliavų/ atliekų skirstymas

Vienas iš 2022 metų redakcijos [ES Muitinio įvertinimo sąvade \(kompendiume\)](#) publikuojamų aiškinamųjų instrumentų - Komentaras Nr. 15, kuris būtent kalba apie atliekų vertinimą. Iš principo jis netgi tam tikra prasme atspindi sąvokų atskyrimo ir išplėtimo poreikio problemą – kai prekės/ žaliavos, neatsižvelgiant į jų specifiškumą, tolimesnę paskirtį, susiaurintai vadinamos atliekomis.

Mes vaizdumo dėlei toliau straipsnyje tokio pobūdžio prekes/ produktus įvardinsime žaliavomis/ atliekomis.

[Skaitykite pilną informaciją mokamoje leidinio versijoje.](#)

Mokymai

1 val.

98,99 €

Intrastato ataskaitų pildymas ir teikimas

Sužinoti daugiau

Daugiau informacijos: <https://www.customsclearance.net/lt/courses/intrastato-ataskaitu-pildymas-ir-teikimas>

Dr. David Savage

Redakcinės kolegijos narys
leidinys „Muitinė atitiktis ir rizikos
valdymas“ (CCRM)

APŽVALGOS IR KOMENTARAI

ES pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmas - startas 2023 m.

2022 m. gruodžio viduryje Tarybos ir Europos Parlamento derybininkai pasiekė laikiną susitarimą dėl ES pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmo. Kad susitarimas taptų galutiniu, jį turi patvirtinti ES valstybių narių ambasadoriai, Europos Parlamentas ir priimti abi institucijos. Tačiau pagal sutartą grafiką pereinamasis laikotarpis jam įgyvendinti turėtų prasidėti jau 2023 m. spalio mėn. Tad ką turi daryti įmonės? [1]

Atsižvelgdami į didėjantį šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) išmetimą ir jo pasekmes aplinkai, politikos formuotojai pradeda imtis rimtų veiksmų.

ES klimato priemonių paketas "Fit for 55" - tai planas, kuriuo siekiama iki 2030 m. perpus sumažinti išmetamo CO₂ kiekį, palyginti su 1990 m., ir iki 2055 m. užtikrinti neutralų anglies dioksido išmetimą.

Įgyvendindama šį priemonių paketą, 2021 m. liepos mėn. Europos Komisija pateikė pasiūlymus patvirtinti pasienio anglies dioksido mokesčio mechanizmą (PADMM).

Iš esmės šiomis priemonėmis siekiama apriboti *anglies dioksido nutekėjimą*. Sąvoką *anglies dioksido nutekėjimas* galima paaiškinti kaip produktų, kuriems pagaminti reikia daug energijos, pirkimą iš jurisdikcijų, kuriose taikomos ne tokios griežtos ŠESD kiekio mažinimo programos kaip ES.

PADMM siekiama nustatyti mokesčius, pagrįstus ŠESD kiekiu, susijusius su importuojamu gaminiu, taip apsaugant aukštų standartų besilaikančią ES pramonę ir skatinant taikyti aplinkai nekenksmingus gamybos metodus.

2022 m. gruodžio viduryje Tarybos ir Europos Parlamento derybininkai pasiekė laikiną susitarimą dėl ES pasienio

[Skaitykite pilną informaciją mokamoje leidinio versijoje.](#)

VIETA JŪSŲ PASLAUGŲ REKLAMAI
ARBA INFORMACIJAI

(DARBO, MOKYMŲ SKELBIMAMS)
GALIMAS IR KITOKIO DYDŽIO FORMATAS

Susisiekite su mumis sales@muita.lt, tel. +370 664 26393

Michael Lux

Advokatas
Michael Lux BVBA

APŽVALGOS IR KOMENTARAI

Gilesnis žvilgsnis į naująjį ES muitinės vieno langelio aplinkos reglamentą

2022 m. gruodžio mėn. paskelbtas [Reglamentas \(ES\) 2022/2399](#), kuriuo sukuriama Europos Sąjungos muitinės vieno langelio aplinka ir kuriuo taip pat iš dalies keičiami 2 Sąjungos muitinės kodekso straipsniai. Šio reglamento pavadinimas skamba klaidinančiai, nes skaitytojui nurodo, kad juo siekiama sukurti ES muitinės vieno langelio aplinką. Koks yra šio reglamento tikslas? Kaip ateityje keisis mūsų darbas? Ką reiškia šiuo reglamentu įvesti SMK pakeitimai? Dėkojame [Michael Lux](#), maloniai sutikusiam atsakyti į šiuos ir kitus susijusius klausimus.

Kiek šiai dienai yra pažengęs vieno langelio diegimas?

Prieš priimant [Reglamentą \(ES\) 2022/2399](#) (Vieno langelio/ VL reglamentas), VL paslaugų plėtra buvo numatyta [Sprendime Nr. 70/2008/EB](#) (2008 m.) dėl nepopierinės muitinės ir verslo aplinkos. [Reglamente \(ES\) 2018/1724](#) (2018), kuriuo sukuriami bendrieji skaitmeniniai vartai, suteikiantys prieigą prie informacijos, procedūrų ir pagalbos bei problemų sprendimo paslaugų, numatyta, kad VL paslaugos bendrame kontekste yra ES ir nacionalinių informacinių platformų dalis. Be to, [SMK](#) 47 straipsnyje „Valdžios institucijų bendradarbiavimas“ numatyta taikyti „vieno sustojimo“ principą, kuriuo skatinamas bendras muitinės ir kitų kompetentingų institucijų tikrinimas ir nustatoma galimybė dalyvaujančioms institucijoms keistis duomenimis.

Tačiau kol kas, išskyrus bandomąjį projektą „ES vieno langelio sistema, skirta keistis sertifikatais muitinės srityje“ (kurio rezultatai buvo įtraukti į VL reglamentą), ES lygmeniu realios pažangos nepadarėta. Komisija naujojo reglamento įvadinėje dalyje tai paaiškina bendrų taisyklių, skirtų suderintoms ir integruotoms VL paslaugoms, nebuvimu. Tačiau reikia paminėti ir tai, kad tokia lėta eiga lėmė ir didelis Komisijos bei valstybių narių darbo krūvis, susijęs su SMK

[Skaitykite pilną informaciją mokamoje leidinio versijoje.](#)

CustomsClear

PREKIŲ TARIFINIO KLASIFIKAVIMO AKTUALIJOS.
SANKCIJOS RUSIJAI IR BALTARUSIJAI.

Ingrida Sakalėnė

Mokymai 1,5 val. 69 €

Prekių tarifinio klasifikavimo aktualijos, susijusios su taikomomis sankcijomis Rusijai ir Baltarusijai

Sužinoti daugiau

Daugiau informacijos: <https://www.customsclearance.net/lt/courses/prekiu-tarifinio-klasifikavimo-aktualijos-sankcijos-rusijai-ir-baltarusijai>

Ingrida Kemežienė

Projektų vadovė
PricewaterhouseCoopers, UAB

TEISMŲ PRAKTIKA

Muitinės laboratorijos tyrimų išvada – sukelia/ nesukelia teisinės pasekmes?

Prekių tarifinis klasifikavimas“, „muitinės laboratorija“, „Sjungos muitinės kodeksas“, „tarpinis sprendimas“, „nesukelia teisinių pasekmių“. Visos šios frazės yra ne kartą girdėtos, skaitytos, analizuotos. Ypatingai kai sprendžiamas klausimas - koku būdu ginčyti Muitinės laboratorijos tyrimo išvada, kokie turėtų būti pateikti įrodymai leidžiantys nuginčyti minėtas išvadas?

Iš ties, paskutiniu metu viešoje erdvėje apie tai diskutuoja tiek verslas, tiek valstybės institucijos kartu su verslu. 2021 m. gruodžio 2 d. vykusioje 5-ojoje Muitinės praktikų asociacijos organizuotoje konferencijoje, Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės narys Andrius Venius, dalindamasis savo patirtimi, atkreipė dėmesį į tai, kad prekių klasifikavimas yra sudėtingas procesas, o vienas svariausių įrodymų ginčiuose yra Muitinės laboratorijos išvada, kadangi šiai institucijai suteikti įgaliojimai tirti prekes, nustatyti jų TARIC (Europos Sąjungos integruotas tarifas) kodą. Pranešėjas taip pat pažymėjo, jog tam tikrais atvejais muitinės laboratorijos išvada Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (LVAT) nesuteikia specialios įrodomosios reikšmės. Tačiau nepriklausomai nuo to, didžiausias iššūkis su kuriuo susiduria verslas, kai ginčai kyla dėl prekių tarifinio klasifikavimo, yra nuginčyti Muitinės laboratorijos išvadą. Tai dar kartą patvirtina ir šių metų pradžioje LVAT 2023 m. sausio 4 d. priimta nutartis administracinėje byloje [Nr. eA-12-662/2023](#).

Faktinės aplinkybės

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (Inspekcija) atliko UAB „Kauen craft“

[Skaitykite pilną informaciją mokamoje leidinio versijoje.](#)

CustomsClear

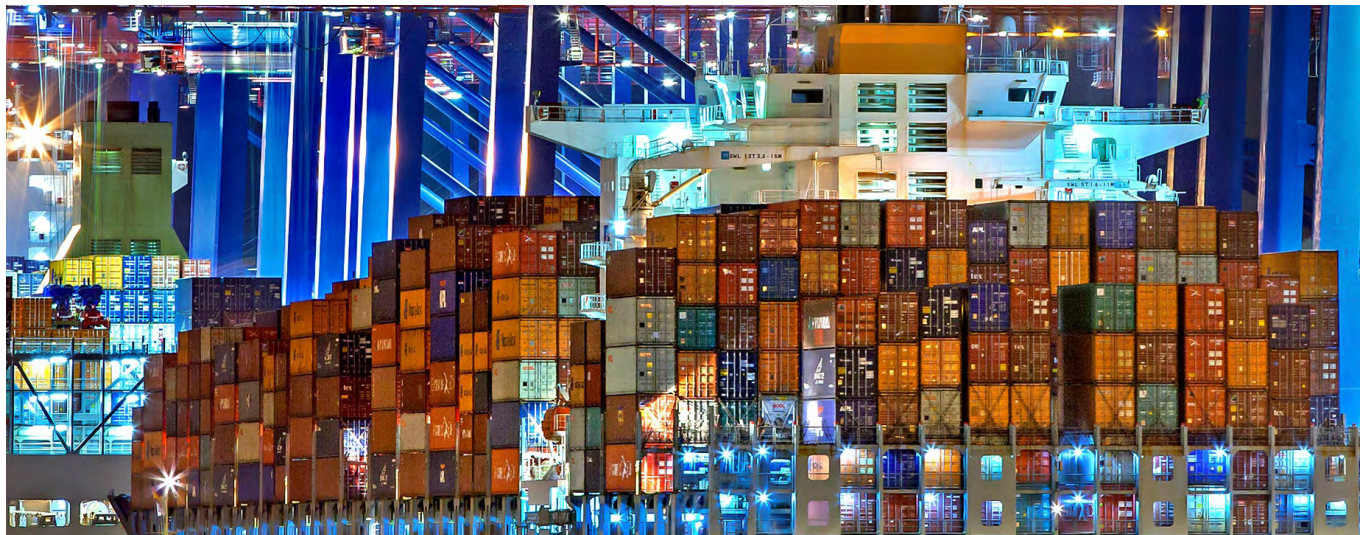
Video 1.5 val. 55 €

Muitinės ir laikinojo saugojimo sandėlių teisinės atsakomybės ir su ja susijusių rizikų valdymo ypatumai

Sužinoti daugiau

Daugiau informacijos: <https://www.customsclearance.net/lt/courses/muitines-ir-laikinojo-saugojimo-sandeliu-teisines-atsakomybes-ir-su-ja-susijusiu-riziku-valdymo-ypatumai?authenticated=1>

Kaip sutaupyti importo mokesčių? arba Kuo svarbi pirmoji įvežimo į ES vieta?

Julius Silver, Pexels

Skaitytojo klausimas: Prekės iš Taivano FOB sąlygomis gabenamos į Klaipėdą. Pakeliui Hamburgo uoste perkraunamos (tik perkraunamos, daugiau niekas neatliekama) iš vieno konteinerinio laivo į kitą. Ar importuotojas gali transportavimo Hamburg – Klaipėda kaštus traukti tik į PVM apmokestinamąją vertę (t. y. neapmokestinti muitu)? Jei taip, ką daryti tokiu atveju, kai vežėjo sąskaitoje yra nurodyta bendra suma už visą maršrutą – ar užtektų jo pažymos dėl transportavimo kainos Hamburg - Klaipėda?

Teisinė bazė

Pradėkime nuo teisinės bazės, reglamentuojančios prekių muitinę vertę. Sąjungos muitinės kodekso (Reglamentas 952/2013) 71 straipsnyje „Sandorio vertės elementai“ nurodyta, kad nustatant muitinę vertę pagal 70 straipsnį „Sandorio vertės muitinio įvertinimo metodas“, prie faktiškai sumokėtos arba mokėtinos už importuojamas prekes kainos, be kita ko, pridamos importuojamų prekių vežimo išlaidos, patirtos prekes gabenant iki jų įvežimo į Sąjungos muitinės teritorijos.

Skaitykite pilną informaciją mokamoje leidinio versijoje.

**PREKIŲ IŠVEŽIMAS IŠ
SĄJUNGOS MUITŲ
TERITORIJOS.
PREKIŲ IŠVEŽIMO
FORMALUMAI (I dalis)**

Laura Maleckienė

Video kursai

1,5 val.

249.99 €

**Prekių išvežimas iš
Sąjungos muitų teritorijos**

Sužinoti daugiau

Daugiau informacijos: <https://www.customsclearance.net/lt/courses/prekiu-isvezimas-is-sajungos-muitu-teritorijos-1>

Prenumeruokite dabar – tai geriausias pasirinkimas!

Dar niekada nebuvo taip paprasta įgyti ir atnaujinti tarptautinės prekybos ir muitinės atitikties žinias!

Užtikrinta investicija į
Jūsų komandos žinias

Bazinis
35€ /mėn.
1 licencija
užsakant metams

Plius
75€ /mėn.
1 licencija
užsakant metams

Komandai
199€ /mėn.
Neribota
užsakant metams

Individualus
Gaukite pasiūlymą
Jūsų verslui

Straipsniai **1650+**
naujų straipsnių kas mėnesį 10+

Video **120+**

Kursai **50+**

Pageidaujant – Jūsų įmonei
adaptuoti kursai! Sertifikatai
su Jūsų įmonės logo

Prenumeruok dabar

Daugiau informacijos: www.customsclear.net/lt >>> Prenumerata

Ranka pasiekiamos žinios:

- 1. Jums patogiu laiku ir vietoje**
mokinkitės kada Jums tinkamiausia
- 2. Daugiau nei 400 ekspertų**
dalinasi su Jumis savo patirtimi ir įžvalgomis
- 3. Naujausia rinkos informacija**
nepraleiskite svarbių teisinių pokyčių
- 4. Pristatymas el. paštu**
dar patogiau – visos naujienos Jūsų el. paštu
- 5. Norėtumėte sutaupyti?**
sutaupykite dvigubai – užsisakydami metinę
prenumeratą ir žinojimu užkirsdami kelias
brangioms klaidoms

Mūsų klientų tarpe:

ARKEMA

Hollister

George Baker

pwc

+370 664 26393

support@customsclear.net

Informacija apie leidinį

„Muitų teisė praktikams“ leidžiamas kartą per mėnesį, iki sekančio mėnesio 5 d. Leidėjas UAB „Muita“, tel. +370 46 257150, el. p. mokymai@muita.lt.

Redakcinės kolegijos nariai: Enrika Naujokė, UAB „Muita“; dr. Gediminas Valantiejus, advokatas, advokato kontora GVLEX; Milda Stravinskė, Muitinės praktikų asociacijos valdybos patarėja; Monika Bielskienė, advokatė, PwC Lietuva.

Skaitytojų klausimai

Nerandate informacijos ar atsakymo į klausimą? Susisiekite su mumis! Paruošime atsakymą ir publikuosime artimiausiuose leidinio numeriuose.

Bendradarbiavimas

Norite leidinyje paskelbti savo straipsnį ar pranešimą? Susisiekite su mumis! Mielai aptarsime bendradarbiavimo galimybes ir sąlygas.

Prenumerata

Domina nacionalinių muitų teisės aktų pakeitimų apžvalga? Paskaitytumėte ir vieną kitą straipsnį? Prenumeruokite **nemokamą leidinio versiją**, siunčiamą el. paštu pdf formatu.

Jeigu norite skaityti pilną leidinio turinį, įsigykite **metinę „Muitų teisė praktikams“ prenumeratą** (mokamą leidinio versiją). Jums bus ne tik siunčiamas leidinys pdf formatu, bet ir suteikta internetinė prieiga prie visų leidinyje publikuotų straipsnių (nuo 2012 m.) ir straipsnių kituose leidiniuose www.customsclear.net platformoje.

Prenumeratos forma <https://www.muita.lt/lt/p/leidinys-muitu-teise-praktikams/>

Atsakomybė už leidinio turinį

Šiame leidinyje pateikta informacija yra bendro informacinio pobūdžio ir negali būti vertinama kaip teisinis patarimas, išvada ar konsultacija. Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su leidėjų nuomone.

Leidinio arba jo straipsnių platinimas, citavimas

2023 © UAB „Muita“. Leidinio **mokama versija**, t. y. leidinio numeris su pilna jame publikuota informacija, yra skirta tik tiems asmenims, kurie jį įsigijo/ gavo teisėtu būdu tiesiogiai iš UAB „Muita“ arba per www.customsclear.net platformą. Leidinio arba jo straipsnių įsigijimas/ gavimas kitu būdu yra neteisėtas. Leidinio ir jame pateikiamos neviešos informacijos platinimas be UAB „Muita“ rašytinio sutikimo yra draudžiamas ir užtraukia teisės aktuose numatytą atsakomybę. Leidinio **nemokamos versijos** platinimui apribojimai netaikomi.

Cituojant leidinyje publikuotus straipsnius prašome nurodyti straipsnio pavadinimą, autorių ir leidinio numerį, kuriame šis straipsnis buvo publikuotas.